

2021 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ & ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Α' Γενικού Λυκείου

Σάββατο 17 Απριλίου 2021

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

- A. Σύμφωνα με τον συγγραφέα, είναι δύσκολο να αναπτυχθούν οι ανθρώπινες σχέσεις στις σύγχρονες κοινωνίες. Αρχικά, αυτό οφείλεται στον πολύ έντονο ρυθμό της σύγχρονης ζωής, ο οποίος δεν αφήνει περιθώρια στο άτομο να αφιερώσει χρόνο στους συνανθρώπους του. Αυτό συμβαίνει, γιατί ο σύγχρονος άνθρωπος επικεντρώνεται στην εξυπηρέτηση των προσωπικών του συμφερόντων και δεν διστάζει να χρησιμοποιήσει τους συνανθρώπους του για την επίτευξη των στόχων του. Τέλος, η έλλειψη εμπιστοσύνης, ο μηδενισμός και το καταναλωτικό πνεύμα, που χαρακτηρίζουν την εποχή μας, εμποδίζουν τον άνθρωπο να καλλιεργήσει τον συναισθηματικό του κόσμο.
- B1. α) ΣΩΣΤΟ: « ... έχει πια παραχωρήσει τη θέση του στον αριβισμό».
- β) ΣΩΣΤΟ: « ... ζούμε ένα νοσηρό συναισθηματισμό που εντείνουν τα μέσα ευρείας δημοσιότητας και έναν επιθετικό ατομισμό που απομονώνει τους ανθρώπους και κατακομματιάζει την κοινωνία ως κοινωνία».
- γ) ΣΩΣΤΟ: «Η αποσύνθεση του πολιτιστικού σώματος που ζωογονεί μια κοινωνία ανθρώπων, κατασταίνει αδύνατο σχεδόν αυτό που λέμε «κοινωνία», επαφή, επικοινωνία, κατανόηση, σύνδεσμο προσωπικό των ανθρώπων».
- δ) ΛΑΘΟΣ: «Βυθισμένοι σε φθοροποιοό μοναξιά, οι σημερινοί άνθρωποι, κάθε φορά που προσπαθούν να την υπερβούν, απομένουν με τα αισθήματα τους νεκρά στη χούφτα και τη δυσπερίγραπτη απορία ιχνογραφημένη στην ταραγμένη, πικρή τους μορφή».
- ε) ΛΑΘΟΣ: «Και τότε, η αγάπη, η φιλία, η τρυφερότητα, όλα σπέρνονται σε γη κακή και άγονη, σε ρηχές καρδιές. Με την πρώτη δοκιμασία καίγονται, ατονούν, πεθαίνουν».

2021 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

B2. α) Ο συγγραφέας χρησιμοποιεί γ' πληθυντικό πρόσωπο, με το οποίο εκφράζει ουδέτερη, αντικειμενική διάθεση και θέσεις – ιδέες ευρύτερα αποδεκτές, προσδίδοντας επισημότητα στον λόγο.

Προκειμένου το απόσπασμα να αποκτήσει διδακτικό / συμβουλευτικό τόνο και διαλογικό χαρακτήρα, τα ρήματα πρέπει να μεταφερθούν σε β' ενικό ή β' πληθυντικό πρόσωπο:

«Τι συμβαίνει κι όσες φορές επιδιώκεις / επιδιώκετε να προσεγγίσεις / προσεγγίσετε τον άλλο, τον συνάνθρωπο, το «εσύ», πέφτεις / πέφτετε σ' έναν χέρσο τόπο, σε μια ρηχή κι αδιάφορη καρδιά, σε ύπαρξη περιχαρακωμένη στον εαυτό της;».

β) Ο συγγραφέας επιδιώκει να προβληματίσει τον αναγνώστη σχετικά με τη δυσκολία των ανθρώπων να δημιουργήσουν υγιείς διαπροσωπικές σχέσεις και να εμπλέξει συναισθηματικά τον αναγνώστη στα γραφόμενα:

i. με τη χρήση των ερωτημάτων: *«Τι συμβαίνει κι όσες φορές επιδιώκουν να προσεγγίσουν τον άλλο, τον συνάνθρωπο, το «εσύ», πέφτουν σ' ένα χέρσο τόπο, σε μια ρηχή κι αδιάφορη καρδιά, σε ύπαρξη περιχαρακωμένη στον εαυτό της; Τι συμβαίνει όμως —για να παλινωθήσουμε— κι όταν οι άλλοι απλώνουν το χέρι με ειλικρίνεια και τρυφερότητα και γυρεύουν να μας βρουν, να μας συναντήσουν, να μας αγαπήσουν, κι εμείς αισθανόμαστε αδρανή κι ασυγκίνητη την καρδιά μας, αμετακίνητη στις προσωπικές της έγνοιες, αναισθητή στην κραυγή του άλλου;*

ii. με τη χρήση της ποιητικής λειτουργίας / της συνυποδηλωτικής χρήσης της γλώσσας: *« ... πέφτουν σ' έναν χέρσο τόπο, σε μια ρηχή κι αδιάφορη καρδιά, σε ύπαρξη περιχαρακωμένη στον εαυτό της;».*

B3.

- **διεθνή:** παγκόσμιο
- **γνήσιος:** αυθεντικός
- **προσηλωθεί:** επικεντρωθεί
- **αποσύνθεση:** διάλυση
- **φυλακισμένο:** δέσμιο

- Γ. Ο προφήτης, λίγο πριν αποχωρήσει και αφού του το ζήτησε το πλήθος, δίνει συμβουλές για τη στάση που θα πρέπει να υιοθετείται απέναντι στην αγάπη. Μάλιστα, η χρήση του **β' ενικού προσώπου** και της **Προστακτικής-έγκλισης** προσδίδουν έντονο διδακτικό τόνο στο κείμενο. Αναλυτικότερα, ο προφήτης συμβουλεύει τους ανθρώπους να ανταποκριθούν στο κάλεσμα της αγάπης, αν και πρόκειται να αντιμετωπίσουν δυσκολίες **«Όταν η αγάπη σε καλεί, ακολούθησέ την, μ' όλο που τα μονοπάτια της είναι τραχιά κι απότομα» (προσωποποίηση και μεταφορά)**. Επίσης, τους συμβουλεύει να παραδοθούν σε αυτήν, ακόμα κι αν κινδυνεύουν να πληγωθούν **«Κι όταν τα φτερά της σ' αγκαλιάσουν, παραδώσου, μ' όλο που το σπαθί που είναι κρυμμένο ανάμεσα στις φτερούγες της μπορεί να σε πληγώσει» (εικόνα)**. Οι άνθρωποι, όταν μπαίνουν στη διαδικασία να αγαπήσουν, πρέπει να δείχνουν πίστη, κι αν υπάρχει κίνδυνος να διαψευστούν τα όνειρά τους **«Κι όταν σου μιλήσει, πίστεψέ την, μ' όλο που η φωνή της μπορεί να διασκορπίσει τα όνειρά σου σαν το βοριά που ερημώνει τον κήπο» (προσωποποίηση και παρομοίωση)**. Τέλος, ο προφήτης συμβουλεύει το ακροατήριό του να μη φοβηθεί και να μην επιδιώξει να βιώσει μόνο την ήσυχη και ευχάριστη πλευρά της αγάπης, αλλά να επιθυμήσει να βιώσει την αγάπη ολοκληρωτικά **«Αλλά, αν, από τον φόβο σου, γυρέψεις μόνο την ησυχία της αγάπης και την ευχαρίστηση της αγάπης ...»**.

Αν οι άνθρωποι δεν εφαρμόσουν τις συμβουλές του προφήτη και δεν τηρήσουν την κατάλληλη στάση απέναντι στην αγάπη, αν δεν ακολουθήσουν την αγάπη και αν δεν παραδοθούν σε αυτή, τότε θα χάσουν την ευκαιρία να ζήσουν τη ζωή τους, απολαμβάνοντας όλες τις εναλλαγές της, τις χαρές αλλά και τις λύπες της **«Και να σταθείς στον χωρίς εποχές κόσμο όπου θα γελάς, αλλά όχι με ολάκερο το γέλιο σου, και θα κλαις, αλλά όχι με όλα τα δάκρυά σου»**.

Δ.

Τίτλος: « Οι ανθρώπινες σχέσεις σε κρίση»

Πρόλογος:

Ένα από τα προβλήματα που μαστίζουν τη σύγχρονη κοινωνία είναι η αδιαφορία και η ανικανότητα των ανθρώπων να δημιουργήσουν ουσιαστικές διαπροσωπικές σχέσεις, οι οποίες να στηρίζονται στην ειλικρίνεια και στην επικοινωνία και να αντέχουν στον χρόνο. Όμως, ποιος είναι ο λόγος για τον οποίο «ποτέ άλλοτε οι στέγες των σπιτιών των ανθρώπων δεν ήταν τόσο κοντά η μια στην άλλη όσο είναι σήμερα, και ποτέ άλλοτε οι καρδιές των ανθρώπων δεν ήταν τόσο μακριά η μια από την άλλη, όσο είναι σήμερα...», όπως αναφέρει ο Αντώνης Σαμαράκης στο βιβλίο του «Ζητείται Ελπίς»;

Κύριο θέμα:

Ζητούμενο: Ποιοι είναι οι λόγοι για τους οποίους οι άνθρωποι στις μέρες μας δυσκολεύονται να δημιουργήσουν και να διατηρήσουν ουσιαστικές ανθρώπινες σχέσεις;

- **Η κρίση των ηθικών αξιών:** η αγάπη, η ανιδιοτέλεια, η ειλικρίνεια, ο σεβασμός στην εποχή μας έχουν περιθωριοποιηθεί.
- **Η θεοποίηση του χρήματος:** Οι άνθρωποι ενδιαφέρονται πολύ περισσότερο για την απόκτηση χρημάτων από ό,τι για τη σύναψη υγιών και γνήσιων σχέσεων.
- **Το πνεύμα του υλισμού και της καταναλωτικής μανίας:** Ενισχύει την ανάγκη για ικανοποίηση των ατομικών μόνο αναγκών και επιφέρει την παραμέληση οικογενειακών και διαπροσωπικών σχέσεων.
- **Η λανθασμένη ιεράρχηση αξιών στη σύγχρονη ζωή.**
- **Το κλίμα ανταγωνισμού, η καχυποψία και η έλλειψη εμπιστοσύνης ανάμεσα στους ανθρώπους.**
- **Η εισβολή της τεχνολογίας:** έχει μειώσει τον χρόνο της επικοινωνίας με το οικογενειακό και ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον, διαμορφώνοντας τυπικές απρόσωπες σχέσεις.
- **Τα Μέσα Μαζικής ενημέρωσης:** αποθεώνουν το χρήμα και τον καταναλωτισμό.

2021 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

- **Η αστικοποίηση** (δηλαδή η μετακίνηση πληθυσμού από την περιφέρεια προς τα αστικά κέντρα): αλλοίωσε και διάβρωσε τις ανθρώπινες σχέσεις, που έχουν γίνει πιο τυπικές και επιδερμικές.
- **Η έλλειψη ελεύθερου χρόνου και η κατασπατάλησή του.**
- **Η κρίση του θεσμού της οικογένειας:** οι γονείς, λόγω της πολύωρης απουσίας τους από το σπίτι, δεν διαθέτουν χρόνο για διάλογο, επικοινωνία και επίλυση προβλημάτων. Μάλιστα, θεωρούν ότι με τα υλικά αγαθά θα αντικαταστήσουν την αγάπη και τη θαλπωρή που τόσο έχουν ανάγκη τα παιδιά.

Επίλογος:

Συμπερασματικά, ο σύγχρονος άνθρωπος έχει ιεραρχήσει τις αξίες του και έχει οργανώσει τη ζωή του με τέτοιο τρόπο, ώστε να μην αφήνει καθόλου χώρο στα συναισθήματά του, για να αναπτυχθούν. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να προβάλλουν ανυπέβλητα εμπόδια στην προσπάθεια για τη δημιουργία υγιών διαπροσωπικών σχέσεων ανάμεσα στα μέλη της κοινωνίας. Επομένως, αυτή η πραγματικότητα πρέπει να αλλάξει, αφού είναι ορατός ο κίνδυνος να απολέσει ο άνθρωπος τα ανθρώπινα χαρακτηριστικά του και να καταστεί απάνθρωπος.